

Nr 258.

Av herr **Persson** i Stockholm **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 55, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 1 mars 1940 (nr 117) rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m.*

Kungl. Maj:t har i proposition nr 55 föreslagit fortsatt giltighet av förordningen den 1 mars 1940 rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m.

Förordningen om transportförbud har hittills tillämpats på ett sådant sätt, att det borde finnas anledning till särskild eftertanke för dem, som den 28 februari 1940 i riksdagen bedyrade, att förordningen skulle komma att tillämpas med oväld, och för de talesmän för lagutskottet, som gingo i god för att förordningen ingalunda endast tog sikte på den kommunistiska pressen. Endast kommunistiska tidningar äro utsatta för transportförbud, trots att denna press konsekvent företräder den meningen, att vårt land skall föra en obrottslig neutralitetspolitik och med all kraft förbereda sig för försvaret av landets oavhängighet och frihet mot vem det vara månde, som hotar dessa värden. Däremot tillåtas tidningar att utkomma utan hinder av transportförbud, trots att de öppet angripa det demokratiska styrelseskicket och enskilda regeringsledamöter samt småda främmande makter och deras överhet, varigenom vårt lands fred och frihet äventyras.

Med hjälp av förordningen om transportförbud utövas ekonomiska repressalieåtgärder mot politiskt misshagliga tidningar. Ty de tidningar, som utsättas för transportförbud, få givetvis vidkännas stora ekonomiska förluster och merutgifter. Den kommunistiska pressen har kunnat uthärda transportförbudet tack vare en storartad offervilja från de kommunistiska tidningarnas vänner och anhängare. Som exempel på vad dessa, trots att de utgöras av fattiga arbetare, kunnat åstadkomma, kan nämnas att under den tid tidningarna Ny Dag, Norrskensflamman, Arbetar-Tidningen, Syd-Svenska-Kuriren och Kalmar-Läns-Kuriren varit utsatta för transportförbud, ha tidningarnas läsare och anhängare insamlat sammanlagt 300 000 kronor. Enbart i Stockholm ha under nämnda tid insamlats 73 000 kronor till Ny Dag. Därtill ha tidningarnas abonnenter betalat av transportförbudet föranledda högre prenumerantavgifter.

Varje hederlig människa måste oavsett sin partitillhörighet reagera mot ett sådant förfaringssätt från statsmakternas sida. Redan framställes i åtskilliga tidningar, som icke äro kommunistiska, transportförbudet och dess tillämpning som *åsiktsförföljelse*.

Fackföreningsstolket vänder sig i för varje dag ökad omfattning mot transportförbudet. I Stockholm har en rad stora fackliga organisationer under loppet av de senaste 14 dagarna praktiskt taget enhälligt uttalat sin förkastelse över transportförbudet och hemställt till regeringen att icke föreslå riksdagen en förlängning av transportförbudsförordningen.

Den 11 februari uttalade Stockholms Murarefackförening, som omfattar 2 500 medlemmar:

»Förordningar, som ger plats för godtyckliga och orättvisa åtgärder, sprider olust och skapar missnöje bland folkets djupa led. Därför är också sådana förordningar som den om transportförbud till skada för vårt lands värnkraft.»

Ungefär samtidigt ställde en av Stockholms äldsta och starkaste fackföreningar, Typografiska Föreningen, som omfattar 4 800 medlemmar, en vädjan till regeringen att icke förlänga transportförbudet och tillade:

»Vi är övertygade om att den överväldigande massan av Sveriges folk med glädje kommer att hälsa denna lags försvinnande, och däri se ett tecken till ett effektivare försvar av vårt lands demokrati.»

Den 16 februari uttalade Stockholms Timmermansfackförening med sina 2 300 medlemmar å sitt årsmöte:

»En av demokratins hörnpelare är att låta var och en fritt få uttala sig i tal och skrift. Förordningen om transportförbud är oförenligt med grundlagens bud om tryckfrihet. Därtill kommer att den enbart tillämpas mot arbetarpressen, under det att de nazistiska pressalstren, vilka öppet propagerar för Sverges uppslutning på axelmakternas sida och Sverges inordnande i det stortyska livsrummet på samma sätt som i Norge, fritt får transporteras och distribueras såväl genom postverket som med Statens Järnvägar.»

Den 23 februari antog Svenska Metallindustriarbetareförbundets största verkstadsklubb i Stockholm, nämligen L. M. Ericssons verkstäder, som har 3 400 medlemmar, vid sitt årsmöte ett uttalande mot transportförbudet. Även Metallindustriarbetareförbundets klubbar vid Separator med 550 medlemmar och vid Ångturbin med 468 medlemmar ha antagit liknande uttalanden. Till detta kommer mängden av uttalanden från fackföreningar och möten ute i landet.

Denna proteststorm mot transportförbudet, som nyss börjat, kommer att fortsätta och öka i styrka, ty *de fackligt organiserade arbetarna börja komma till insikt om att transportförbudet under vissa betingelser utgör en dödlig fara för demokratin.*

När förordningen om transportförbud tillkom, var en av de främsta motiveringarna, att den behövdes som ett provisorium intill dess att de ändringar i tryckfrihetsförordningen, som syftade till att ge myndigheterna ökade möjligheter till ingripanden mot pressen, skulle vinna laga kraft. Dessa föränd-

ringar i tryckfrihetsförordningen ha nu skett, men ändock önskar regeringen att riksdagen förlänger transportförbudsförordningens giltighetstid.

De tyngst vägande invändningarna mot fortsatt giltighetstid för förordningen om transportförbud utgöras emellertid av dem, som grunda sig på det faktum, att *förordningen uppenbart kränker grundlagens bud*. Förordningen om transportförbud står i klar motsättning till innehållet i såväl regeringsformens § 86 som till innehållet i tryckfrihetsförordningens ingress och § 1. Kungl. Maj:t har därtill i anslutning till förordningen om transportförbud utfärdat en kungörelse, som står i klar motsättning till tryckfrihetsförordningens § 1 mom. 6.

Grundlagen garanterar rätt för envar att fritt och öppet utge tryckt skrift och att fritt sälja eller eljest sprida sådan, utan andra inskränkningar än dem, som uttryckligen äro angivna i tryckfrihetsförordningen. Förordningen om transportförbud beskär denna grundlagsenliga rätt på bl. a. följande sätt:

Offentlig makt lägger i förväg sådana hinder för utgivandet av tryckt skrift, som icke blivit vare sig förutsedda i tryckfrihetsförordningen eller föreskrivna i denna.

Utgivare av tidning straffas för innehållet i tryckt skrift i annan ordning än vad tryckfrihetsförordningen föreskriver.

Transportförbudet hindrar »utgivandet» av tryckt skrift, ty skrift är i tryckfrihetsförordningens mening inte »utgiven» förrän den blivit såld eller annorledes spridd eller utlämnad till salu eller till spridande på annat sätt.

Med hänvisning till vad ovan anförts och med särskilt understrykande av att såväl regeringsformen som tryckfrihetsförordningen lägger grundlagsenliga hinder i vägen för bifall till Kungl. Maj:ts förslag om fortsatt giltighet av förordningen den 1 mars 1940 rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m., hemställa undertecknade,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 55.

Stockholm den 24 februari 1942.

Set Persson.

H. Hagberg.

K. Senander.